

Hakijan ohjeet

Harvaan asuttujen alueiden luonto-, ruoka, kalastus- ja metsästysmatkailun hankehaku 2022

Sisällysluettelo

1 Harvaan asuttujen alueiden matkailuhankehaku	2
2 Hakuaika.....	2
3 Kuka voi hakea	3
4 Mihin tarkoitukseen	3
4.1 Hankkeen koko ja tuen määrä.....	4
4.1.1 Tuki muuhun kuin taloudelliseen toimintaan (ei sisällä ns. valtiontukea**)......	4
4.1.2 Tuki taloudelliseen toimintaan* (sisältää valtiontukea**)......	4
5 Mitä voidaan tukea	4
5.1 Mitä ei voida tukea	5
6 Millä perusteella.....	5
6.1 Valintakriteerit.....	5
7 Hankkeen hyväksyttävät kustannukset	5
8 Hanksuunnitelma	6
9 Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma	7
10 Hakemuksen liitteet	7
11 Hankkeen hakeminen.....	8
11.1 Hakuprosessi	8
12 Lisätietoja	9

1 Harvaan asuttujen alueiden matkailuhankehaku

Valtioneuvosto asetti harvaan asuttujen alueiden parlamentaarisen työryhmän Suomen harvaan asuttujen alueiden mahdollisuuksien parantamiseksi. Työryhmän toimikausi on 12.10.2020-30.6.2023. Työryhmän tehtävänä on seurata harvaan asuttujen alueiden erityiskysymyksiä sekä vahvistaa näiden alueiden elinvoimaisuutta. Työryhmälle on osoitettu yhteensä 12 miljoonaa euroa.

- [Lisätietoja työryhmän työstä löydät täältä maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilta.](#)

Harvaan asuttua aluetta on Suomen pinta-alasta 68 % ja siellä asuu noin 5 % väestöstä. Kansallisella tasolla HAMA-alue on merkittävä aineettoman ja aineellisen pääoman lähde. **Valtionavustuksella halutaan luoda alueellista elinvoimaisuutta ja hyvinvointia kohdentamalla kolme (3) miljoonaa euroa harvaan asuttujen alueiden matkailumahdollisuuksien parantamiseen.** Matkailu on alueellisesti merkittävä työllistäjä ja elinkeino ja sillä on suuri kasvupotentiaali sekä laaja kerrannaisvaikutus.

Haku on valtakunnallinen ja koskee Suomen harvaan asuttuja alueita, lukuun ottamatta Ahvenanmaata. Rahoitus on kansallista ja myönnettävissä vuonna 2022.

Rahoitusta voidaan myöntää **harvaan asuttujen alueiden luonto-, ruoka-, kalastus- ja metsästysmatkailun kehittämishankkeille**, joiden tarkoituksena on

- 1) vastuullisuuden edistäminen
- 2) digitalisaation hyödyntäminen
- 3) yhteistyöverkostojen luominen ja alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten kumppanuuksien rakentaminen
- 4) tiedolla johtamisen edistäminen
- 5) matkailutuotteiden ja -palveluiden tuotekehitys
- 6) matkailutuotteiden ja -palveluiden laadun kehittäminen
- 7) matkailutuotteiden ja -palveluiden saavutettavuuden edistäminen
- 8) matkailutuotteiden ja -palveluiden ostettavuuden edistäminen
- 9) tai muu kehittämishankkeeseen verrattava tarkoitus.

2 Haku aika

Ensimmäinen hakujakso:

- 15.06.2022 - 15.08.2022. Haku aika päättyy 15.08. klo 23:59.

Toinen hakujakso:

- 16.08.2022 - 19.09.2022. Haku aika päättyy 19.09. klo 23:59.

Huomioithan, että myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä. Edellytämme, että hakija perehtyy hakijan ohjeisiin ennen hakemuksen täyttämistä. **Hankkeiden tulee päättyä viimeistään 30.9.2023.**

3 Kuka voi hakea

Hankkeiden hakijoina voivat olla **julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt**, kuten

- kunnat, oppilaitokset, rekisteröityneet yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat ja yritykset
- toiminimi ei voi olla hankkeen hakijana
- hakijalla tulee olla riittävät taloudelliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen
- hakijalla tulee olla hankkeelle oma kustannuspaikka kirjanpidossaan

Hakuun toivotaan mukaan uusia toimijoita, joiden alueella ei vielä ole vakiintunutta luontomatkailu-toimintaa sekä uudenlaista yhteistyötä, jossa mukana ovat yritykset, kunnat, kolmas sektori jne.

Tuki kohdennetaan harvaan asuttujen alueiden luonto-, ruoka-, kalastus- ja metsästysmatkailun kehittämiseen. Aluemääritelmä pohjautuu Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ylläpitämään paikkatietopohjaiseen kaupunki-maaseutu-luokitukseen. Tuen myöntämisen esteenä ei ole hankkeen vaikutusten kohdentuminen vähäisessä määrin muille kuin harvaan asutuille alueille.

- [Eri alueiden sijoittumista luokittelussa voi tarkastella tarkemmin myös ArcGIS-kartan avulla.](#)
- [Lisätietoja kaupunki-maaseutuluokituksesta \(ymparisto.fi\)](#)

4 Mihin tarkoitukseen

Tukea kohdennetaan luonto-, ruoka-, kalastus- ja metsästysmatkailuhankkeisiin harvaan asutuilla alueille painottaen **Suomen matkailustrategian 2019–2028** ja **Suomen ruokamatkailustrategian 2020–2023 linjauksia** ja/tai **Visit Finlandin ruokamatkailun tuotesuosituksia**.

- [Yhdessä enemmän – kestävä kasvua ja uudistumista Suomen matkailuun: Suomen matkailustrategia 2019–2028 ja toimenpiteet 2019–2023 \(valtioneuvosto.fi\)](#)
- [Suomen ruokamatkailustrategia 2020–2028 \(businessfinland.fi\)](#)
- [Visit Finland: Ruokamatkailun tuotesuosituksia 2020 \(businessfinland.fi\)](#)

Ruokamatkailun strategiassa ja tuotesuosituksissa esitetyt kehittämistyökalut ovat osin sovellettavissa myös luonto-, kalastus- ja metsästysmatkailun alalla.

Tuettavina toimenpiteinä voivat olla esimerkiksi:

- suunnitelmat ja selvitykset
- mahdollisuuksien kartoittaminen
- uusien toimintamallien rakentaminen/kehittäminen
- pilotoinnit, kokeilut
- yhteistyön kehittäminen, verkostoituminen, aktivointi, koordinaatio
- vertaisoppiminen, parhaisiin käytäntöihin tutustuminen
- toimintaympäristön kehittäminen, jossa hyöty kohdistuu HAMA-alueen toimijoille, ja joka voi liittyä matkailutuotteiden tai -palveluiden laadun
 - o kehittämiseen
 - o saavutettavuuteen
 - o digitalisaation hyödyntämiseen
 - o vastuullisuuden edistämiseen
 - o tiedolla johtamiseen
 - o toimijoiden välisten yhteistyön ja kumppanuuksien rakentamiseen

4.1 Hankkeen koko ja tuen määrä

Hankkeen kustannusarvio voi olla 30 000–200 000 euroa. Hankkeen kustannusarvio voi olla suurempikin, mutta **maksimituki on 180 000 euroa**.

Tukea voidaan myöntää sekä

- **muuhun kuin taloudelliseen toimintaan** että
- **taloudelliseen toimintaan**.

4.1.1 Tuki muuhun kuin taloudelliseen toimintaan (ei sisällä ns. valtiontukea**)

Tuki muuhun kuin taloudelliseen toimintaan voi olla esimerkiksi kolmannen sektorin osallistavaa, paikallisiin kohteisiin liittyvää kehittämistoimintaa. Tuki voi tällöin olla 90 % hankkeen kustannusarviosta. Hankkeen omarahoitusosuus (10 %) voi olla yksityistä ja/tai julkista rahoitusta. Yksityisen rahoitusosuuden kattamiseen voi käyttää osittain tai kokonaan vastikkeetonta työtä (talkootyö). Sen arvo yli 15-vuotiaan työpanokselle on 15 euroa tunnilta ja jos työhön käytetään konetyötä, konetyön arvo on erikseen 30 euroa tunnilta. Vastikkeetonta työtä voidaan hyväksyä vain sellaisista työsuorituksista, joista muutoin jollekin taholle maksettaisiin.

4.1.2 Tuki taloudelliseen toimintaan* (sisältää valtiontukea**)

- a) Tuki osallistuville yrityksille/yhteisöille voidaan pääsääntöisesti myöntää de minimis***-tukea ja hankkeen tukiprosentti voi olla 90 %.

Yrityksille kohdentuvan de minimis -tuen määrä selvitetään päätöksen yhteydessä ja raportoidaan hankkeen lopussa.

Tuki matkailualan yhteistyöverkostojen luomiseen ja alueellisten, kansallisten tai kansainvälisten kumppanuuksien rakentamiseen myönnetään vain de minimis -asetuksen nojalla.

- b) Tuki mikro- ja pienyrityksille, joille ei voida myöntää tukea de minimis -ehtojen mukaisesti, tuki myönnetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella. Tällöin tuki kohdistuu teolliseen tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen ja tuki voi olla enimmillään 75 %. Yksityisen rahoituksen osuus tulee tällöin olla 25 %.

** Taloudellisesta toiminnasta on kyse silloin kun tarjotaan tai kehitetään tavaroita tai palveluita.*

*** Valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät, kun varoja kanavoidaan yrityksiin eli taloudelliseen toimintaan, ja ko. etu on valikoiva, toimenpide vääristää/uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.*

****De minimis -tuella tarkoitetaan vähämerkityksistä julkista tukea, jonka määrä on enintään yhteensä 200 000 euroa yhtä yritystä kohden nykyisen ja kahden edellisen verovuoden ajanjaksolla.*

5 Mitä voidaan tukea

- Hankkeissa luodaan uutta tai kehitetään vanhaa
- Hankkeen pitää luoda ja tuoda lisäarvoa kohderyhmälle
- Hanke mahdollistaa sellaista kehittämistä, mikä ilman hankerahoitusta ei olisi mahdollista – ainakaan yhtä nopeasti ja samassa mittakaavassa
- Hankkeissa saa olla kansainvälistä ulottuvuutta

5.1 Mitä ei voida tukea

- Hanke ei voi kohdistua pelkästään yksittäisen yrityksen kehittämiseen
- Hankerahalla ei voi tehdä investointeja ja hankintoja
- Hankerahoitus ei voi olla toimintatukea eli hakijoiden vakiintunutta toimintaa ei tueta
- Hankkeella ei tueta myyntiä

6 Millä perusteella

Avustuksen myöntäminen perustuu valintakriteereihin ja hakemusten pisteytykseen. Alin rahoitukseen kelpaava pistemäärä on 1,15. Hankkeet pisteytetään hankesuunnitelman perusteella, mutta pisterajan ylittäneistä hankkeista voidaan neuvotella ja niitä voidaan täydentää pisteytyksen jälkeen. Hankkeet rahoitetaan paremmuusjärjestyksessä hakukierrokselle määritellyn rahoituskehityksen puitteissa. Tutustu tarkemmin hankkeiden valintakriteereihin nettisivuillamme.

6.1 Valintakriteerit

- Hanke kohdistuu **luonto-, ruoka- metsästy- ja/tai kalastusmatkailun** kehittämiseen
- Hankkeen vaikuttavuus kohdistuu **harvaan asutuille alueille** (hankkeen hyödynsaajat ovat harvaan asutulla alueella)
- Hanke on kustannustehokas, laadukas ja vaikuttava
- Hanke edistää kumppanuutta ja sitoutumista: kohderyhmä on selkeä ja hanke on tarvelähtöinen
- Hanke edistää Suomen matkailustrategian/Ruokamatkailustrategian tavoitteita ja/tai Visit Finlandin ruokamatkailun tuotesuosituksia

Päätöksiin sovelletaan lakia (897/2009) ELY-keskusten toiminnasta ja **valtioneuvoston asetusta (420/2022) Harvaan asuttujen alueiden ruoka-, luonto-, kalastus- ja metsästysmatkailun kehittämiseksi vuosina 2022–2023 myönnettävästä valtionavustuksesta** sekä valtionavustuslakia (688/2001) ja hallintolakia (434/2003). Lapin ELY-keskus valvoo avustuksen käyttöä ja sillä on tarvittaessa oikeus tarkastaa saajan taloutta ja toimintaa.

7 Hankkeen hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttävien kustannusten tulee olla hankkeen kannalta tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia.

- 1) palkkakustannukset ja niihin liittyvät lakisääteiset kustannukset (sisältää myös palkkiot)
- 2) matkakustannukset valtion matkustussäännön mukaisesti
- 3) ostopalveluista aiheutuvat kustannukset
- 4) muut kuin 1–3 kohdassa tarkoitetut hankkeen toteuttamisesta välittömästi aiheutuvat eriteltyt kustannukset, esimerkiksi
 - Viestinnästä aiheutuvat kustannukset
 - Vähäiset materiaalihankinnat
 - Posti- ja puhelinkustannukset

Osa muista kustannuksista luetaan yleiskustannuksiin, jos käytössä on ennalta määritelty yleiskustannusprosentti (flat rate).

Flat rate 24 %

- Välittömät kustannukset:
 - palkat
 - palkkiot
 - vuokrat
 - ostopalvelut
 - muut välittömät kulut: viestintäkulut, muut matka kuin hankehenkilöstön matkakulut
- Välilliset kustannukset:
 - toimistokustannukset
 - hankehenkilöstön matkakustannukset, osallistumiset kokouksiin ja seminaareihin, työterveyskustannukset, toimitiloista ja laitteista aiheutuvat kustannukset
 - tarjoilukustannukset
 - ohjausryhmäkustannukset

Flat rate 15 %

- Välittömät kustannukset:
 - palkat
 - palkkiot
 - matkakustannukset
 - vuokrat
 - ostopalvelut
- muut välittömät kulut: viestintäkulut
- Välilliset kustannukset:
 - toimistokustannukset
 - hankehenkilöstön osallistumiset koulutuksiin ja seminaareihin, työterveyskustannukset, toimitiloista ja laitteista aiheutuvat kustannukset
 - tarjoilukustannukset
 - ohjausryhmäkustannukset

8 Hankesuunnitelma

Hakemuslomakkeen liitteeksi hankkeesta tulee laatia suunnitelma, jossa määritellään mm. hankkeen tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulu.

Laadi hankesuunnitelma käyttäen alla olevia otsikoita. Nettisivuilta löytyvästä Hankesuunnitelma-pohja-dokumentissa kerrotaan tarkemmin hankesuunnitelman sisällöstä. Tutustu siihen ennen hankesuunnitelman laatimista.

1. Hankkeen nimi
2. Hakija
3. Hankkeen tausta ja tarve
4. Hankkeen tavoitteet
5. Hankkeen toimenpiteet, toteutustapa ja aikataulu
6. Yhteistyötahot
7. Hankkeen yhteys keskeisiin strategioihin
8. Toiminta-alue ja kohderyhmä
9. Toiminnan jatko hankkeen päättymisen jälkeen
10. Viestintä

9 Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankehakemukseen tulee liittää kustannusarvio, josta selviää, millä perusteilla kustannukset on laskettu.

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tekemiseen voit halutessasi käyttää apuna nettisivuilta löytyvää esimerkkipohjaa.

Kustannusarvion perusteella vaihtoehtoiset kustannusmallit ovat:

- laskennalliset yleiskulut 24 % (flat rate)
- laskennalliset yleiskulut 15 % (flat rate)
- kertakorvaus (lump sum)
- kustannukset toteutuneiden kustannusten mukaan.

Kustannusmallia ei voi vaihtaa kesken hankkeen. Yksinkertaistetut kustannusmallit (flat rate ja lump sum) helpottavat hakijan kustannusten seuranta ja nopeuttavat maksatuksen käsittelyä.

Rahoitussuunnitelma kertoo, miten hanke on tarkoitus rahoittaa. Siinä tulee käydä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- Haettava tuen määrä
- Kunnan suora rahoitus hankkeeseen (tähän myös esimerkiksi elinkeinoyhtiön laittama rahoitus)
- Muu julkinen rahoitus (seurakunnan ym. julkisen tahon raha yms.)
- Yksityinen, rahallinen osuus
- Yksityinen, vastikkeeton työ (tarvittaessa)

10 Hakemuksen liitteet

Hankehakemuksen liitteenä toimitetaan seuraavat tiedot:

- Hankesuunnitelma
- Eritelty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
- Vastikkeettoman työn suunnitelma ja laskelma (tarvittaessa)

Mikäli hanke pääsee pisteytyksessä eteenpäin, varaudu toimittamaan seuraavat liitteet:

- Yhdistysrekisteriote, säätiörekisteriote, kaupparekisteriote tai kunnan hallintosääntöote.
- Yhteisön säännöt tai yhtiöjärjestys
- Viralliset tilinpäätösaineistot kahdelta edelliseltä vuodelta (tuloslaskelma, tase ja tilintarkastuskertomus) Ei koske kuntia, kuntayhtymiä ja valtion organisaatioita.
- Pöytäkirjanote siitä kokouspöytäkirjasta, jossa hankkeesta ja sitä koskevasta tukihakemuksesta on päätetty tai muu päätös
- Todistus alv velvollisuudesta (tarvittaessa)
- Tuensiirtosopimus (tarvittaessa)
- Todistus de minimis -tuista (tarvittaessa)

11 Hankkeen hakeminen

Tukea haetaan Lapin ELY-keskuksesta kyseiseen hakuun osoitetulla hakemuslomakkeella. Hakemuksen liitteeksi tulee liittää hankesuunnitelma ja eritelty kustannusarvio.

Hakemuksen vireille tulon jälkeen hanke on mahdollista aloittaa hakijan omalla riskillä. Emme kuitenkaan suosittele hankkeen aloittamista ennen virallista päätöstä.

Hakemuslomake liitteineen lähetetään Lapin ELY-keskukseen yleisen asiointilomakkeen kautta määräaikaan mennessä.

- [ELY-keskusten yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille, toiminnanharjoittajille, kunnille ja viranomaisille \(asiointipalvelu.ahtp.fi\)](#)

Täytä asiointilomakkeen tähdellä (*) merkityt kohdat. Lisäksi kiinnitä huomiota, että valitset / kirjoitat seuraavat tiedot alla oleviin kohtiin, jotta hakemuksesi kohdistuu oikein:

- Virasto: Lapin ELY
- Asiointilomakkeen tarkoitus: Hakemus
- Asia: HAMA-matkailuhankehaku

Liitä lomakkeeseen **hakemuslomake, hankesuunnitelma ja eritelty kustannusarvio pdf-muodossa**. Tiedostojen yhteiskoko saa olla korkeintaan 50 MB. Lähettämisen jälkeen saat automaattisen vastaanottokuitin asiointilomakkeessa ilmoittamaasi sähköpostiosoitteeseen.

11.1 Hakuprosessi

- Ensimmäisellä hakujaksolla 15.6.-15.8.2022 jaetaan noin 1,6 M€.
- Toisella hakujaksolla 16.8.-19.9.2022 jaetaan loppurahoitus (kokonaissumma 3 M€).
- Hakemus lähetetään liitteineen ELY-keskusten Yleisen asiointilomakkeen kautta
- Hakemuksen lähettämisen jälkeen saat automaattisen vastaanottokuitin - varmista kuittaus!
- Hankkeilta voidaan pyytää lisäselvityksiä jo hakuvaiheessa, jos hakemuksesta puuttuu tietoja, joita tarvitaan pisteytykseen
- Hakuun tulleet hankkeet pisteytetään Lapin ELY-keskuksessa ja laitetaan paremmuusjärjestykseen. Hankkeiden valintaryhmään kuuluu myös maa- ja metsätalousministeriön edustajia sekä työ- ja elinkeinoministeriön matkailuasiantuntijoita.
- Rahoituksen saaneille hankkeille ilmoitetaan valinnan tuloksista mahdollisimman pian, viimeistään kuukausi hakuajan päättymisen jälkeen
- Rahoituksen saaneille hankkeille pidetään aloituskokous, jossa ovat mukana ELY-keskuksen sekä hakijan edustajat
- Hankkeiden on päättyttävä viimeistään 30.9.2023

12 Lisätietoja

Tuuli Kinnunen
Rahoitusasiantuntija, Lapin ELY-keskus
puh. 0295 037 149

Anne Ristioja
Ryhmäpäällikkö, Lapin ELY-keskus
puh. 0295 037 118

Sähköpostiosoitteet muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

[Mikäli haluat saada jatkossa tietoa harvaan asuttujen alueiden matkailuhankehausta suoraan sähköpostiisi, ilmoita yhteystietosi Webropol-lomakkeen kautta.](#)